

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: **Bez poczty: kwartalnie 3 zlr. 45 kr., miesięcznie 1 zlr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 zlr. 30 kr., miesięcznie 1 zlr. 35 kr.** — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA.

NA GAZETĘ LWOWSKĄ z DODATKIEM dziennym i tygodniowym i z ROZMAITOŚCIAMI wynosi:
Na drugi kwartał 1857 od 1go kwietnia do ostatniego czerwca:

na miejscu 3 zlr. 45 kr.

z pocztą 4 zlr. 30 kr.

Należytość (franco) odbiera **Kantor Gazety Lwowskiej**, ulica Nizsza Ormiańska Nr. 347.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Szwecya i Norwegia. — Królestwo Polskie. — Rosya. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Przy urzędach pomocniczych c. k. galic. Namiestnictwa mianowany został oficjałem dotychczasowy akcesista *Juliusz Mosch*, a akcesistą dotychczasowy prowizoryczny akcesista *Adolf Sokulski*.
Lwów, 10. marca 1857.

Sprawy krajowe.

(Łaski Jego Ces. Mości. — Fm. hr. Radetzky zostaje w Weronie. — Radea nadworny do Bukaresztu. — Konkurs dla malarzów.)

Wiedeń, 16. marca. Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższem z **Gorycy** dnia 9. b. m. datowanem pismem własnoręcznem do c. k. namiestnika prowincyi weneckich, hrabi Bissingen, darować najłaskawiej więźniom kryminalnym odsiadującym karę swą w Udine, a mianowicie Smiom resztę, 8 połowę a 2 trzecią część zasądzoną im kary i oraz rozporządzić, by ten najwyższy akt łaski niezwłocznie wykonano.

Jego c. k. Apost. Mość raczył przed odjazdem z **Gorycy** przeznaczyć rozmaite kwoty pieniężne w celach dobroczynnych, a mianowicie 400 zlr. instytutowi głucho-niemych, 400 zlr. zakładowi sierot żeńskich, 400 zlr. ubogim miejskim i 600 zlr. tamtejszemu zakładowi ubogich. Jej Mość Cesarzowa przeznaczyła kwotę 400 zlr. na zakupno 300 losów na korzyść loteryi otworzonej dla zakładu sierot. Losy pozostaną na rzecz zakładu, przypadająca zaś reszta poświęcono na inne cele dobroczynne.

Dziennik *Sferza*, wychodzący w Brescii donosi, że J. Excelencya Fm. hrabia Radetzky postanowił stałe zamieszkać w Weronie.

Ces. król. pełnomocnik przy komisji europejskiej zajmującej się reorganizacją księstw Naddunajskich, radea nadworny i ministerjalny Ignacy Liehmann Palmrode odjeżdża w przyszły wtorek z Wiednia do Bukaresztu, gdzie wkrótce znowu mają być otwarte konferencye w sprawie księstw.

Najjaśniejszy Pan raczył polecić, by w Medyolanie zamówiono na koszt skarbu publicznego w drodze konkursu mającego się odbyć w akademii tamtejszej, za cenę 6000 zlr. większy obraz olejny rodzaju historycznego, któryby przedstawiał albo wypadek z dziejów Domu habsburgskiego lub miasta Medyolanu po trzynastem stóleciu.

Ameryka.

(Stosunki z Chinami.)

Stanowisko, jakie Stany zjednoczone w Ameryce zajmą przy terażniejszym nieporozumieniu z Chinami, znajduje wyjaśnienie w następującem obwieszczeniu komisarza amerykańskiego, jakie wydał do swych krajowców w Makao:

Poselstwo amerykańskie. Makao, 27. grudnia 1856.

Mr. Piotr Parker, komisarz federacyi amerykańskiej w Chinach, uwiadamia odnośnie do obwieszczenia swego z 9. b. m., jako wczoraj wieczór otrzymał odpowiedź komisarza cesarskiego na depezę J. Excelencyi z datą powyższą i że mimo pozornego zyczenia utrzymania stosunków przyjaznych między obydwoma krajami, okazuje się jednak zawsze ta sama skłonność do uchylecia się od zobowiązań, do przekręcenia wypadków i do fałszywego wykładu postanowień, jaka od tylu już lat przebija się w korespondencyi komisarza cesarskiego.

Odpowiedź wspomniona nie zachęca bynajmniej do rozpoczęcia na nowo handlu nieco rozleglejszego w porcie kantońskim w ciągu trwających w tem mieście kroków nieprzyjacielskich i potrzeba będzie nierównie większych środków od tych, jakie teraz ma do dyspozycyi, by zadość uczynić wymaganiom i interesom amerykańskim w Chinach. Słusznego porządku stosunków naszych w pięciu portach potąd trudno jeszcze przewidzieć.

Z rozkazu

S. Wells Williams,
sekretarz poselstwa amerykańskich Stanów
zjednoczonych.

Hiszpania.

(Depesze z 9. i 10. marca.)

Depesza z **Madrytu** z 9. marca donosi: „Pogłoska o ustąpieniu ambasadora hiszpańskiego w Paryżu jest bezzasadna. — Rada królewska oświadczyła się za przedłożeniem traktatu granicznego między Francją i Hiszpanią Kortezom.“

Druga depesza z **Madrytu** z 10. marca donosi: „Dziennik *Espana* powiada, że rządy Francyi i Anglii przyznają Hiszpanii prawo, w razie wojny z Meksykiem żądać neutralności od zjednoczonych Stanów Ameryki. — Pan Salamanca odjechał przedwczoraj wieczór w ważnej sprawie do Paryża.“

Anglia.

(Wiadomości bieżące. — Kandydaci za City. — Głosy za Palmerstonem. — Wyprawa chińska. — Powrót floty czarnomorskiej. — Traktat Persyi z Anglią. — Doniesienia z Persyi.)

Londyn, 11. marca. Liberalni wyborcy starego miasta City mieli wczoraj meeting w London-Taverne. Tylko najzuakomitsi byli zaproszeni, sprawozdawców druku całkiem wykluczono. Jednak słychać, że baron Lionel Rothschild będzie się znowu starać o kandydaturę za City.

Lord Palmerston, dla którego kupcy starego miasta City zwołują meeting pod prezydencyą lorda majora, uchylił się z podziękowaniem od kandydatury za City. Pozostaje wiernym swemu dawnemu wyborczemu miejscu Tiverton.

W Tynemouth usprawiedliwiał się Lindsay przed swymi wyborcami, że w kwestyi chińskiej głosował przeciw rządowi. Stoi on po stronie lorda Palmerstona, ale w tej kwestyi za nim głosować nie pozwalało mu jego sumienie. — Podobne oświadczenie dał Sir Erskine Berry w Devonport, i sądził, że kraj oświadczy się za Palmerstonem.

Sir Henry Rawlinson zaprzeczył temu, by mu rząd ofiarował do Chin misję.

Morning Post jest przekonany, że armia 12-tysięczna wystarczy zupełnie na złamanie oporu rządu chińskiego. Lord Gough, który w r. 1842 szczęśliwie zakończył pierwszą wojnę z Chinami, nie miał pod swemi rozkazami tylko 5 pułków piechoty europejskiej a 5 indyjskiej z oddziałem artyleryi i korpusem inżynierów. Flota jego składała się powiększej części z okrętów zaglowych, a zamiast donośnej strzelby minié, miał angielski żołnierz jeszcze karabin starodawny (Brown Bess), którym trudno było trafić na 200 jardów. Znaczna liczba karabinów była jeszcze wtedy ze skałkami. Pomiędzy ważne ulepszenia, które odtąd zaszczyły w palnej broni i flocie wojennej, zbywało lordowi Gough na ważnym zasiłku, jaki będzie mieć terażniejsza ekspedycya, a to jest współdziałanie floty francuskiej. A pomimo to znaleziono w pierwszej wojnie klucz do wewnętrznych bram chińskich. Żadna zbrojna siła, jaką może wystawić państwo niebieskie, nie jest w stanie powściągnąć w ekspedycyi europejskiej przeprawy na wielkiej rzece aż do miasta Chin-kiangfoo, ani utrzymać tego miejsca. A kto opanuje to miasto, będzie mieć Peking a tem samem politykę Chin w swoim ręku.

Admirał Lyons wydał dzienny rozkaz, i wymienił okręta swej eskadry, które mają po kolei opuszczać Bosfor z powrotem do Malty, a ztamtąd do Anglii. Zapewniają, że admirał Lyons zawiadomił już Portę, że dnia 15go opuści Konstantynopol na pokładzie „Royal Albert“, i że w tamtejszym porcie dla służby angielskiego posła pozostanie tylko lekki okręt „Merande“ na stacyi.

Dziennik *Pays* rozbiera traktat między Anglią i Persją, i wyświeca, jaki wpływ uzyskał Szach Persyi przez ostatnią wojnę, i co Francya osiągnęła na dworze Teherańskim. — *Pays* zbija wiadomość, jakoby korpus, będący na żoździe rosyjskim, miał wpaść do Aderbejdżanu i zająć w posiadłość stołeczne miasto prowineyi Tabrydy. Według rzeczzonego dziennika donoszą ostatnie wiadomości z Persyi, że podczas ostatniej wojny nie interweniowała bynajmniej Rosya orężem, i że korpus obserwacyjny, rozłożony na własnem terytoryum, nie przekraczał perskiej granicy.

Francya.

(Dotacya Pellissiera. — Podatek od obligacyi. — Obdzielenie dotkniętych powodzią. — Karny statystyka wojskowa. — Wojska z Grecyi wrócili. — Montenegro sprawa. — Układy Montenegro z Turcyą.)

Paryż, 11. marca. Senat mianował marszałka Magnan prezydentem i sprawozdawcą komisji wybranej do rozważenia projektu względem dotacyi Pellissiera.

Finansowy oddział rady państwa przyjął wczoraj nowy projekt względem podatku od papierów publicznych. Podług tego projektu będą podwyższone stęple od akcyi i obligacyi, a to z 5 na 15 centymów od 100 franków. Stęple obligacyi obliczany będzie podług nominalnej wartości, a stęple akcyi podług przeciętnego kursu z ostatnich trzech lat.

Komisya zajmująca się podziałem składek na dotkniętych powodzią mieszkańców przystąpi do drugiego podziału. Oprócz otrzymanych już 10 procentów poniesionej szkody, którą podają na 140 milionów, otrzymają teraz poszkodowani jeszcze 3 procent.

Podług dziennika *Constitutionnel* stawiano w 10 latach od roku 1844 do 1853 przed sądem wojennym 47.459 wojskowych, a mianowicie 192 oficerów, 1210 podoficerów, 2221 kaprali i 43.836 żołnierzy. Skazanych zostało 98 oficerów, 704 podoficerów, 1422 kaprali i 33.279 żołnierzy. Cały stan armii wynosił 450.000 ludzi, zatem przypadał 1 oskarżony na 94, a 1 skazany na 127 żołnierzy. Z 1593 wyroków śmierci wykonano tylko 134 (11 za dezercyę, 18 za niesubordynacyę, 99 za zabójstwo, 4 za bunt, a 2 z innych powodów), zaś z 2063 wyroków na więzienie w kajdanach tylko 553.

Monitor donosi, że fregata parowa „Asmodée“ zawinęła przedwczoraj z wojskiem okupacyjnym z Grecyi do Tulonu, a tego samego dnia przybył tam także paropływ awizowy z brygiem francuskim na holowniku, który się rozbił u wysp hyeryjskich.

Słychać, że rząd francuzki nie chce popierać żądania księcia Daniły, aby mu dwory Francyi, Anglii i Rosyi zapewniły dziedziczość książęcej korony Montenegro.

Książę Montenegro przybył do Paryża pod nazwiskiem Wojewody Katańska, ale trudno mu było zachować *incognito*. Dotąd (10. marca) widział księżę tylko hrabię Walewskiego. W maju roku zeszłego przyjeżdżał do Paryża pułkownik Wukowicz, adjutant księcia Daniły, a to dla ułożenia głównych punktów traktatu, który księżę teraz przeprowadzić zamysła. Od tego czasu, mówią, nieustawały układy, i ambasadorowie Francyi, Anglii i Rosyi starali się nakłonić dywan do pojednania się z Montenegro. Główne żądania księcia Daniły są następujące: odstąpienie terytoryum w Hercegowinie i przystęp do morza adriatyckiego; za to obowiązują się Montenegro uznawać zwierzchnictwo Porty. Podług tego więc nieobstawałby już księżę jak dawniej przy niepodległości swego małego państwa. Przekonał się zapewne, że Montenegro, odosobnione tak jak teraz, nastroczałoby tylko powodów do ustawicznego zaburzenia, napadów i wojen tak u siebie jak i z Turcyą. Przeciwnie pojednanie z Portą otomańską zapewniłoby Czernogórze nie tylko spokój w domu, ale oraz wzrost cywilizacyi. Księżę spodziewa się otrzymać w tym tygodniu posłuchanie u Cesarza, i chce zaraz potem udać się do Londynu.

Szwajcarya.

(Budowa kościoła katolickiego. — Rewizya konstytucyi.)

W Bernie zawiązało się za wiedzą i zezwoleniem J. Ś. Papieża stowarzyszenie w zamiarze wzniesienia kościoła katolickiego pod wezwaniem apostołów św. Piotra i Pawła. Budowa ta ma być bardzo wspaniała. B. m. 4go zebrała się wielka rada w Fryburgu. Na wieść rozszerzoną w całym kantonie, jakoby radykałści chcieli wszcząć zaburzenie, zebrały się przed ratuszem na obronę rady wielkiej tak liczne tłumy włościan, że rząd widział się być zagniony do powzięcia środków ostrożności. Spokoju jednak nie zaburzono. Wielka rada uchwaliła na drugiem posiedzeniu 65 głosami przeciw 4 rewizyę konstytucyi, a wypracowanie zarysu poruczyła komisji złożonej z 15 członków.

Włochy.

(Nowiny z dworu Modeny i Parmy. — Traktat Parmy z Francją. — Rozwiązanie Jej Mości Królowy Neapolitańskiej. — Akt łaski królewskiej w Neapolu. — Wyprawa więźniów do Ameryki.)

Według doniesienia dziennika *Messaggiere di Modena* cierpi Jego królewicz. Mości Książę pomimo powtórzonego upuszczenia krwi na febrę reumatyczną, jednak słabość nie jest bynajmniej niebezpieczną.

Gazz. di Parma z 9. marca ogłosiła traktat zawarty między Parmą i Francją względem wzajemnego wydawania zbrodniarzy. Wydawanie może nastąpić tylko za zbrodnie pospolite, a wydany nie może być pociągnięty do odpowiedzialności za zbrodnie polityczne. „Zamach popełniony na szefa obcego rządu albo na członka jego rodziny połączone z morderstwem, skrytobójstwem albo otruciem nie będzie za polityczną zbrodnię uważany.“

Jego królewicz. Mości Książę Robert cierpi od kilku dni na febrę reumatyczną. Wydany buletyn lekarski zapowiada prędkie wyzdrowienie.

Z **Neapolu** donoszą z 26. lutego: Dziś o godzinie 2. po południu oznajmiły salwy artyleryi szczęśliwe rozwiązanie Jej Mości Królowy i narodzenie księcia w pałacu Caserta; wiadomość ta rozeszła się spiesźnie i wywołała wszędzie największą radość.

Na ceremonie chrztu, którą również odprawiono dzisiaj, udali się do Caserta wszyscy dygnitarze i znaczniejsze korporacje, którym prawo porucza zaszczyt znajdować się przy tym akcie religijnym. Księżu nadano na chrzcie imię D. Gennaro, hrabia Caltagirone. Jego królewicz. Mości Książę Kalabrii trzymał nowonarodzonego do chrztu w imieniu ojca chrzestnego Jego Cesarzew. Mości najdostojniejszego Arcyksięcia Ludwika. Stan zdrowia Królowy i nowonarodzonego Księcia jest jak najpomyślniejszy.

J. M. król Ferdynand neapolitański wydał z Caserty następujący dekret z 2go b. m.:

„Ferdynand II., z Bożej łaski itd.

Z powodu szczęśliwego wypadku, którym Opatrzności Bożej podobało się pomnożyć familię Naszą urodzeniem królewicza D. Gennaro-Maria hrabi Castelgirone, chcemy okazać najwyższą łaskę Naszą, zaczętem postanowiliśmy dekretować i dekretujemy co następuje:

Art. 1. Karę za przekroczenie ustaw i za przestępstwa, za którymi idzie pierwszy stopień przytrzymania, interuowania, wydalenia, kara pieniężna lub kary policyjne, znosi się za wszystkie wspomniane przekroczenia i przestępstwa popełnione dniem przed wydaniem tego rozporządzenia królewskiego.

Rozporządzenie to nie zawiera jednak tych karygodnych czynności, za które przepisane są właściwie kary surowsze, i tylko dla łagodzących okoliczności wymierzono kary policyjne.

Art. 2. Kary policyjne za przekroczenie ustaw, jakie aż do dnia rozporządzenia niniejszego zapadły, uważane być mają za niebyłe.

To samo rozumie się i o wszystkich karach policyjnych, przy których zachodzą okoliczności usprawiedliwiające lub łagodzące, a to we wszystkich tych wypadkach, w których skazanym wyrok już odczytano.

Art. 3. Karę więzienia i wydalenia (*Delegazione*) zmniejsza się o lat trzy, kary zaś poprawczo-policyjne o półtora roku.

Zmniejszenie to jednak przysługując ma tylko tym skazanym, którzy w myśl §. 52. ustaw karnych dnia tego rzeczywiście już karę swą ponoszą.

Art. 4. Opuszczają się pieniężne kary poprawcze i policyjne zapadłe do dnia wydania tego dekretu królewskiego.

Art. 5. Kary te opuszczają się i tym, którzy kary wspomniane ponoszą po złagodzeniu wydanego na nich wyroku karnego. Również opuszczają się i tym, co od wyroku tego odwołali się do trybunału kryminalnego, lub najwyższego trybunału sądowego.

Art. 6. Od tego aktu łaski królewskiej wyłącza się delinquentów wojskowych i tych, których za przewiny wojskowe skazano.

Art. 7. Wykonanie tego aktu monarszego porucza się wszystkim ministrom naszym, sekretarzom stanu i dyrektorom ministerstw Naszych, dalej sekretarzom stanu, sprawującemu wydział spraw zewnętrznych i Naszemu generał-porucznikowi w Sycylii, a to w miarę ich okresu działalności.

Caserta, 2. marca 1857.

Ferdynand.

Do dziennika *Le Nord* donoszą z **Neapolu** z dnia 5. b. m., że 400 uwięzionych przystało na wystanie ich do republiki argentyńskiej.

Niemce.

(Konferencye neuenburgskie.)

Berlin, 11. marca. *Pruska korespondencya* pisze: „Dnia 5. marca odbyła się w Paryżu konferencya zastępców Austrii, Francyi, Anglii i Rosyi w sprawie neuenburgskiej. Dnia 7. marca była i druga konferencya, na której był obecny także i zastępca pruski. Skład ten rzeczy odpowiada zupełnie zapatrywaniu się na tę sprawę rządu królewskiego, i na które od samego już początku odwoływał się we wszystkich swych aktach dyplomatycznych. J. M. Król oświadczył, że po spełnieniu warunków uprzednich co do uwolnienia więźniów rojalistowskich, gotów jest do umowy z europejskimi mocarstwami wielkimi względem przyszłych stosunków neuenburgskich, jeśliby się mocarstwa te zgodziły wprzód na propozycyę, jakie w interesie Europy chciałyby Prusom przedłożyć. Ztąd wynika, że Prusy chciały i mogły dopiero wtenczas przystąpić, jeśliby nastąpiło porozumienie reszty czterech mocarstw. Tak się też już i stało, a teraz rozpoczyna się dalsze negocyacje. Ztemwszystkiem jednak zgodziły się wszystkie rządy na to, by tajemnicy dochować aż do zupełnego ukończenia sprawy.“

Szwecya i Norwegia.

(Sprawy w Izbach. — Obywatelstwo szwedzkie ułatwione.)

Sztokholm, 6. marca. Na mocy uchwały powziętej przez stan kapłanów, obywateli i włościan względem obrotu „bankowego

zysku, który nastąpił od roku 1854, odwożąc z ogólnej kwoty 4,249.780 talarów, pół miliona corocznie przy końcu lat 1857, 1858 i 1859 do kantoru długów krajowych na powszechną potrzeb państwa. Szlachta zgodnie z przedłożonym wnioskiem wydziału oświadczyła się za milionem rocznie. Wniosek proponujący zniesienie biskupów, odrzucono. Natomiast pierwsze trzy stany zaproponowały, ażeby się zajęto lepszym uregulowaniem ich dochodów. Sądzą powszechnie, że także stan włościański do tego przychyli się.

Stan szlachecki przyjął propozycję, według której może Król w drodze naturalizacji i pod warunkami, jakie ułożone być mają osobną, od Króla i Stanów państwa wydaną ustawą — przypuścić obcych do praw obywateli szwedzkich. Propozycja ta wejdzie przeto w moc obowiązującą zaraz po otrzymanej sankcyi królewskiej.

Królestwo Polskie.

(Ułaskawienia.)

Warszawa, 13go marca. *Gazeta warszawska* donosi: Najjaśniejszy Pan na przedstawienie księcia namiestnika Królestwa, najmiłosćwiej dozwolić raczył przebywającym za granicą wychodźcom polskim Ferdynandowi Kulezyckiemu, Emilowi Truskolaskiemu, Józefowi Małewskiemu, Henrykowi Rudowskiemu i księżom Augustynowi Kuliszewskiemu i Stanisławowi Słotwińskiemu, powrócić do Królestwa Polskiego na zasadach najwyższego ukazu z dnia 27. maja 1856.

Rosya.

(Doniesienia z linii kaukaskiej. — W. książę Michał w powrocie.)

Petersburg, 28. lutego. Z nad perskiej granicy i z Tyflidy otrzymano świeże doniesienia. Na Kaukazie przysposabiają się do wyprawy wojennej na wielką Czechenę. Przyszło też już do kilku utarczek, a pewną liczbę pojmanyh Czerkiesów (Lezgów) dostawiono do Nowo-Czerkaska. Na granicy perskiej obsadzili Rosyanie wąwozy i rozmaite punkta dalszy pochód ułatwiające, i wkrótce rozpoczną kroki wojenne przeciw Turkomanom.

Jego cesarzew. Mość, Wielki książę Michał rosyjski odjechał wraz z świtą 7. b. m. z Berlina na Mysłowice do Warszawy.

(Akt obejmujący warunki zasadnicze koncesyi pierwszej sieci kolei żelaznych rosyjskich. Ciąg dalszy.)

Oplaty zeszłym §. zatwierdzone pobierać się będą od pudu i wiorsty pomijając ułamki wag i odległości; wszystko co waży nad pud liczy się za pud; każda wiorsta zaczęta liczy się za całą; jednakowoż za odległość mniejszą od sześciu wiorst, opłata pobiera się za całe sześć wiorst.

Koszta dodatkowe nie objęte taryfą, jako to: faktorskie, ładunkowe, wyładunkowe, składowe w magazynach kolei żelaznych, opłacają się oprócz taryfą oznaczonych tax, według cen przez rząd zatwierdzonych.

Taryfy powyżej wyłączone stanowią granicę, której kompania, w żadnym razie, nie będzie mogła przekroczyć bez upoważnienia wyraźnego rządu; ale może je zmniejszać tak co do ogółu, jako i niektórych przedmiotów na całej linii, lub w oddziałach niektórych, tak na przykład, iż ceny za jednostkę drogi mogą się zmniejszać w miarę większej odległości i mogą się stosować do rodzaju towarów i ułatwień z okoliczności co do ich transportu wynikających.

Taryfy obiedwie, będą mogły być podwyższone w granicy maximum, ale tylko po trzechmiesięcznem ich zastosowaniu i ogłoszeniu na miesiąc z góry.

W razie gdyby kompania ekspedytorowi jakiemu lub przedsiębiorcy obniżyła taryfę pod pewnymi warunkami, obowiązana będzie to samo uczynić dla wszystkich ekspedujących i przedsiębiorców przyjmujących takie warunki, tak, iżby w żadnym razie, indywidualnych faworów nie było.

Ekspedycja towarów, z wyjątkiem jedynie umów wyraźnych, polegających na obniżeniu taryfy po za granicę prawem przepisanej, lub na ułatwieniach innego rodzaju handlowi danych, następować będzie porządkiem dostawienia towarów do Bahnhofu.

§. 13. Wojskowi i marynarze z marynarki cesarskiej, ekspedowani oddzielnie lub *in corpore*, płacą czwartą część taryfy przepisanej.

Konie, pakunki, rzeczy wojskowe i rekwizyta wojenne korpusów pomienionych, płacą połowę ceny taryfą oznaczonej.

§. 14. Kompania obowiązana jest przewozić bezpłatnie w każdym zwyczajnym pociągu osobowym depesze, z którymi jadą ajenci do służby potrzebni; kompania na ten cel obowiązana dawać przy każdym pociągu osobowym, na żądanie administracji pocztowej oddzielny kompartment wagonu, sążeń i pół długości wewnętrznej wynoszący.

Administracja pocztowa, prócz tego mieć będzie prawo żądać dla przewozu depeszy z szybkością nie przechodzącą oznaczonej w §. 12. dla sznellcugów, pociągu specjalnego jednego na dzień w każdym kierunku, którego godziny wyjścia, jako też bieg i stacje, przepisane będą przez dyrektora głównego robót publicznych, po porozumieniu się z kompanią. Administracja pocztowa może umieszczać w specjalnych tych pociągach powozy do przewozu depesz przeznaczone. Wagony te pocztowe budowane i utrzymywane będą jej kosztem.

Kompania pobierać będzie po trzydziści kopijek od wiorsty za pociągi specjalne administracji pocztowej służące.

Jeżeli administracja w każdym pociągu użyje więcej niż jeden wagon pocztowy, opłata przewyższać nie będzie piętnastu kopijek na wiorstę i od powozu, oprócz pierwszej opłaty.

Kompania do pociągów tych specjalnych dołączać może wagony wszelkiej klasy, tak osobowe, jak towarowe. (C. d. n.)

Turecja.

(Dawne gmachy Johanitów w Jerozolimie.)

Konstantynopol, 25. lutego. Dawne zabudowanie zakonu Johanitów w Jerozolimie ma być podług korespondencji w *Monitore armii*, podobnie jak kościół „Narodzenia Panny Maryi“ ofiarowane na własność Francji. Darowiznę tę popiera dziennik francuski następującymi datami: „Fundatorem tego wojskowego zakonu szpitalników był Francuz, Gerard Tom, rodem z Martigues w Prowancyi. Po zajęciu Jerozolimy założył on w roku 1099 szpital dla pielgrzymów ze wszystkich części katolickiego świata. Następca Gerarda był również Francuz, Raymond Dupuy, który piastując godność Wielkiego Mistrza nadał zakonowi organizację wojskową i przysposobił go do obrony przeciw poganom. Od tego czasu przybrał zakon nazwę „Johanitów z Jerozolimy“. Gdy Saladin w roku 1188 opanował Palestynę, opuścili Johanici Jerozolimę, i osiedli w Acre, zkąd później przenieśli się na wyspę Rodus, a w roku 1530 na wyspę Malte, którą odstąpił im Karol V. Prócz fundatorów i wielu sławnych rycerzy zakonu byli także trzej najslawniejsze Mistrze zakonu, Piotr Aubusson, Villiers de l'Île-Adam i nieśmiertelny Lavalette rodem z Francji. Pamiętne ruiny tego zakonu należały do Francji, która od czasu wojen krzyżowych po dziś dzień była zawsze reprezentantką wojskowego ducha zachodu w Oryencie i opiekunką katolicyzmu.“

Azja.

(Polożenie Chin. — Protektorat Persyi w Heracie. — Doniesienia z obozu angielskiego. — Doniesienia z obozu perskiego.)

W jak smutnym stanie znajdują się stosunki chińskie, można powziąć niejaki wyobrażenie z korespondencji dziennika *Journal de St. Petersburg* z nad granicy chińskiej. Korespondencya ta opisuje najprzód niesłychane kłopoty finansowe dynastyi Mandzurów, a w końcu powiada:

„Mongolowie opowiadają, że dwór pekiński niewie już, czy ma się usunąć do Mandzuryi, czy też oczekiwać dalszych wypadków w Pekinie; Cesarz niewątpi o tem, że czeka go okrutna śmierć, jeśliby powstańcy zajęli Pekin. Dygnitarze przy boku Cesarza podają mu fałszywe wiadomości, ukrywając właściwe niebezpieczeństwo. Władca państwa niebieskiego niewie co się dzieje w jego kraju, i to jest źródłem wszelkiego nieszczęścia. Przeniewierstwa i przedajność urzędników doszły już w Chinach do najwyższego stopnia. Chcąc dostać się do ministra, trzeba płacić pierwej, a prócz tego nieprzypuści żaden minister proszącego bez podarunku.“

List z Londynu w dzienniku *Pays* utrzymuje, że dwór teherański uznał tylko warunkowo niezawisłość Heratu w ostatnim traktacie między Persją i Anglią. Persya zwraca Herat tylko pod warunkiem, ażeby panujący książę i jego familia dopełniali wszelkich zobowiązań, jakie ich przodkowie przyjmowali na siebie wstępując na tron. Miasto Herat i terytorjum jego darował w roku 1741 Nadir Szach familii Suddozów w nagrodę za znakomite przysługi, jakie szef tej familii wyświadczył mu w ciągu wyzrawy indyjskiej. Pomiędzy obowiązkami, jakie wówczas przyjęła familia Suddozów na siebie i swoich potomków, znajdował się także ten, że będzie zawsze uznawać władcę Persyi religijnym protektorem Muzułmanów sekty Alego. Głównym też powodem ostatniej wojny było prześladowanie członków tej sekty. Ten stan rzeczy, którego Anglicy niezaprzeczali w swych traktatach z Persją w latach 1831, 1838 i 1841, ma trwać i na przyszłość. Szach niebędzie mógł mieszać się w sprawy rządowe Heratu, ale zatrzyma swój protektorat religijny.

Milit. Ztg. zawiera następujący list angielskiego oficera z perskiej widowni wojny:

„**Buszyr**, 20. grudnia 1856. Od czasu mego ostatniego listu nie wydarzyło się nic ważnego, coby było godnem wspomnienia. Wojsko stoi obozem niemal 1½ angielskiej mili od portu Abuszyr; stan zdrowia w ogóle jest pomyślny, chociaż żołnierze ucierpieli z początku bardzo na brak dobrej wody. Zimno w nocy jest nadzwyczajne i termometr pokazywał nieraz 40° Farenheita, podczas dnia zaś gorącość niebardzo była znaczną i rzadko dochodziła 80°. U podnóża trzeciej baterji działowej urządzono bazar, na którym sprzedają nam towary po ogromnej cenie; np. po 2 annasy za funt mięsa owczego; za 6 krumek chleba 6 cali długie i 4 cali szerokie po 1 rupii; za butelkę mleka 5 annasów. Owoców jest podostatkiem, ale również są niezmiernie drogie. Gruszki są przewyborne, ale gdyby który z nas chciał się nasycić, przejadłby w kilku godzinach cały zółd miesięczny. Ztemwszystkiem spadły cokolwiek ceny, od czasu jak więcej sprzedających przybyło. Wozów nie można dostać za żadne pieniądze; dlatego każdy korpus musi sam jak może załatwiać swe transporta, które się przeto bardzo powoli i z wielkim trudem odbywają. Małe paropływy „Assyria“, „Snake“, „Lady Falkland“ i „Sir Jamsedjee Jejerbhoy“ muszą najprzód holować w łodziach okrętowych ładunki, które choćby były największe, nie wystarczają na potrzeby za zatoką; potem ciągną je małe czółna (jollen) na 20—30 stóp od wybrzeża, tu dopiero wyładowują je żołnierze. Od wybrzeża do obozu nie jest wprawdzie daleko; jednak żołnierz nie może unieść jak tylko jeden ładunek i bywa przytem bardzo zmęczony.“

Jenerał oświadczył wojsku w dziennym rozkazie zupełne uznanie w słowach następujących: G. M. Stalker prosi komendantów

brygady wyrazić wojsku zupełne uznanie jego odwagi i wytrwałości, z jaką wykonali wyładowanie. Niedostatek był nadzwyczaj wielki, gdyż nie można było rozdać żywności, a wojsko było wystawione na ostrość powietrza. Abuszyr, 17. marca 1856.

Podpis: Podpułkownik *Younghusband*.

Abuszyr, 24go grudnia 1856. Przekopy naszego obozu od ładu rozpoczęte w końcu przeszłego tygodnia, są już na ukończeniu, codzień pracuje po 14 ludzi z każdej kompanii. Żołnierze, otrzymują osobną zapłatę, i pracują z ochotą w chłodne poranki, a że linia przekopów nie jest zapełniona skałami, więc robota spieszno idzie.

Dzisiaj w nocy natarli Persowie na odległy nasz posterunek i rozszła się pogłoska, że zechcą atakować. Ale nie mamy żadnej przyczyny obawiać się, bo nasze forpocztę zajmują bardzo dobre stanowisko, a wojsko jest gotowe i odczoje do boju.

Transporta kupieckie nasze zmniejszają się coraz bardziej, codzień powraca kilka okrętów kupieckich do Bombaju.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 17. marca. Wczoraj wieczór 3% renta 71.30. — Z Tulonu donoszą z 15. b. m. o wysłaniu fregaty „Audacieuse“ do portów neapolitańskich. Według dziennika *Pays* stracono przewodnika spiskowych, którzy chcieli wytruć Europejczyków w Hongkong.

Turyń, 16. marca. Izba deputowanych przyjęła 71 głosami przeciw 62 projekt ustawy względem zniesienia prawnej stopy procentowej.

Konstantynopol, 11. marca. Dokumenta bankowe opatrzone podpisem Sultana odesłano do Anglii. *Safet Effendi*, członek komisji w księstwach Naddunajskich, udał się z pomocniczymi urzędnikami swymi do Bukaresztu. *Photiadis* zawiózł do Jass dyplom mianowania p. *Konaki* kajmakanem multańskim.

Kurs lwowski.

Dnia 19. marca.

		gotówka		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	41	4	44
Dukat cesarski	„ „	4	45	4	48
Półimperyj zł. rosyjski	„ „	8	14	8	17
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	36	1	37
Talar pruski	„ „	1	31	1	33
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	11	1	12
Galic. listy zastawne za 100 złr.	} bez kuponów	82	15	82	40
Galic. listy zastawne za 100 złr.		78	18	78	50
5% Pożyczka narodowa		84	22	85	—

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 19. marca.

	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	82	30
„ przedał „ „ 100 po	—	—
„ dawał „ „ za 100	—	—
„ żądał „ „ za 100	83	—
Wartość kuponu od 100 złr.	—	52

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 17. marca o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% 85⁷/₁₆ — 85¹/₂. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 92 — 93. Lomb. wen. pożyczki z 5% 96 — 97. Obligacje długu państwa 5% 83¹/₁₆ — 83³/₄, detto 4¹/₂ % 74¹/₂ — 74³/₄, det. 4% 66¹/₄ — 66¹/₂, detto 3% 50³/₄ — 51. detto 2¹/₂ % 42 — 42¹/₄, detto 1% 16¹/₂ — 16³/₄. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 96 — —. Detto Oedenburgs. z wypł. 5% 94 — —. Detto Peszt. 4% 95 — —. Detto Medyol. 4% 95 — —. Obligacje indenn. niższ. austr. 5% 88 — 88¹/₂. Galic. i węgier. 5% 79¹/₄ — 79⁷/₈. Detto innych krajów koron. 85¹/₂ — 86¹/₂. Obl. bank. 2¹/₂ % 63 — 63¹/₂. Pożyczka loter. z r. 1834 310 — 312. Detto z r. 1839 135⁷/₈ — 136. Detto z r. 1854 109³/₄ — 109⁷/₈. Renty Como 14 — 14¹/₄.

Galie. list. zastawne 4% 80 — 81. Półn. Oblig. Prior. 5% 86 — 86¹/₄. Glognickie 5% 82 — 82¹/₂. Obligacje Dun. żegluga par. 5% 84¹/₂ — 85. Oblig. Lloyd (w srebrze) 5% 91 — 91¹/₂. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 275 frank. za szt. 114¹/₂ — 115. Akcyi bank. narodowego 1022 — 1023. Akcyje c. k. uprzyw. towarzystwa kred. 267¹/₂ — 267³/₄. Akcyje niż. austr. tow. eskomp. 118⁵/₄ — 118³/₄. Detto Budzysko-Lincko-Gmundzkiej kol. 267 — 268. Detto półn. kolei 227 — 227¹/₂. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 317¹/₄ — 317¹/₂. Detto tow. żegl. parowej 579 — 580. Detto 13. wydania 576 — 577. Detto Lloyd 427¹/₂ — 428. Peszt. mostu łańcuch. 75 — 76. Akcyje mlyna parowego wiedz. 65 — 68. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 28 — 30. Detto 2. wydania 38 — 40. Esterhazego losy 40 złr. 76 — 76¹/₄. Windischgrätz losy 24¹/₈ — 24³/₈. Waldsteina losy 26¹/₈ — 26³/₈. Keglevicha losy 13 — 13¹/₄. Ks. Salma losy 39³/₄ — 40. St. Genois 38¹/₂ — 38³/₄. Palfego losy — — —. Clarego 38¹/₂ — 38³/₄.

Amsterdam 2 m. 86¹/₂. — Augsburg Uso 104¹/₈. — Bukareszt 31 T. 268 — Konstantynopol 31 T. — —. Frankfurt 3 m. 103. — Hamburg 2 m. 76¹/₂. — Liwurna 2 m. 104³/₄. — Londyn 3 m. 10-7¹/₂t. — Medyolan 2 m. 103¹/₄. — Paryż 2 m. 120⁵/₈t. — Cesarskich ważnych dukatów agio 7¹/₄ — —. — Napoleondor 8 — 5. — Angielskie Sover. 10 — 10. — Imperyal Ros. 8 — 19.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 19. marca.

Oblig. długu państwa 5% 83¹/₁₆; 4¹/₂ —; 4% —; 4% z r. 1850 —; 3% —; 2¹/₂ % —. Losowane obligacje 5% 315. Losy z r. 1834 za 1000 złr. 136; z r. 1839 —. Wiedz. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcyje bank. 1020. Akcyje kolei półn. 227¹/₂. Glognickiej kolei żelaznej —. Oedenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żegluga parowej 579. Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akcyje niższ. austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. — złr.

Amsterdam 1. 2 m. —. Augsburg 104¹/₈ 3 m. Genua — 1. 2 m. Frankfurt 103¹/₄ 2 m. Hamburg 76⁵/₈ 2 m. Liwurna — 1. 2 m. Londyn 10 — 8. 2 m. Medyolan 103³/₄. Marsylia 120¹/₄. Paryż 120⁵/₈. Bukareszt 266 Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. 7¹/₄. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indenn. —; innych krajów koron. 79¹/₄. Renty Como —. Pożyczka z r. 1854 109³/₄. Pożyczka narodowa 85⁵/₁₆. C. k. austr. akcyje skarb. kolei żelaz. po 500 fr. — fr. Akcyje c. k. uprzywil. zakładu kredyt. 264¹/₈. Hypotekar. listy zastawne —. Akcyje zachodniej kolei żelaznej 205³/₄.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 19. marca.

Hr. Dzieduszycki Wacław, z Zborowa. — Hr. Potocki Stanisł., z Warszawy. — PP. Gniewosz Józef, z Borek. — Horodyski Oskar, c. k. kapitan, z Medyolanu. — Mitkiewicz Jan, ces. ros. radca państwa, z Warszawy. — Rolow Alexander, z Czyżkowa. — Sokolnicki Wicenty i Franciszek, z Brodów. — Żurakowski August, z Horbacza.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 19. marca.

Hr. Starzeński Bojmir, do Derewli. — PP. Czajkowski Mikołaj, do Dusanowa. — Głowacki Władysław, do Kozówki. — Gorajski Wład., do Gródka. — Gniewosz Józef, do Sanoka. — Kunaszewski Władysław, do Kutyszca. — Makomaski Ant., do Turkowic. — Osmiałowski Szymon, do Janczyna. — Rolow Alexander, do Czyżkowa. — Zaremba Bolesław, do Okruszyniec. — Żurakowski Jan, do Zadurawa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 18. marca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	332.10	— 2.3°	80 3	połud.-wsch.	sl. pochmurno
2. god. popoł.	332.50	+ 3.8°	86 6	„	„
10. god. wiecz.	333 30	— 1.6°	90 1	„	„ śnieg

T E A T R.

Dziś: komedia polska: „Szklanka wody.“ (Występ gościnny p. *Aszpergerowej*.)

KRONIKA.

Z ogłoszonego od dyrekcji statystyki administracyjnej „Przeglądu przywozu i wywozu towarów powszechnego austriackiego zjednoczenia celnego w roku solarnym 1856“ przytaczamy daty następujące: Wartość przywiezionych towarów kolonialnych i korzennych wynosiła więcej o 23,311.651 złr., tabaki i tytoniu więcej o 9,222.202 złr., jarzyny ogrodowej i ziemniaków więcej o 2,907.425 złr., zwierząt o 11,943.223 złr., tłuszczu i oleju o 17,086.388 złr., medykamentów i materiału chemicznego o 15,810.007 złr., kruszcza surowego i na pół obrobionego o 34,404.108 złr., przedziwa o 16,064.330 złr., przedmiotów literatury i sztuki o 2,988.740 złr., — a natomiast wynosiła wartość wywiezionych artykułów, a mianowicie drzewa opałowego i budowlanego więcej o 5,846.682 złr., materiału do tkania o 39,469.735 złr., rozmaitych materyi tkanych o 21,515.607 złr., towarów ze szpeczyny, łubu lub papieru o 2,492.899 złr., towarów z kości, drzewa, szkła, kamienia i gliny wypalanej o 13,855.994 złr., instrumentów, maszyn i towarów drobnych więcej o 10,578.968 złr. W ogóle przywieziono więcej o 42,009.992 złr. Wartość ogólna przywozu wynosi 285,931.821 złr., wywozu zaś 243,921.829 złr.

— W Pradze odbyło się 8. b. m. uroczyste zagajenie „czeskiej szkoły rękodzielniczej“, która liczy już przeszło 350 uczniów.

— Dnia 8. b. m. przyjmował Cesarz Napoleon złożoną z trzydziestu członków deputację cieśli centralnej targowicy przy sposobności ukończenia ich

robót. Deputacja doręczyła Ich Mości Cesarstwu kosz z kwiatami, za co Cesarz ofiarował jej 1000, a Cesarzowa 500 franków. Poczciwi cieśle raczyli się przez trzy dni za zdrowie Cesarza. Dnia 9. marca o godzinie 12 w południe ukazała się u bramy Tuileryów deputacja złożona z 300 dam centralnej targowicy, i żądała posłuchania u Cesarza. Żądaniu temu niemożna było dogodzić, gdyż Cesarz przyjmował właśnie wysokich urzędników; zaczęto kazać pierwszy szambelan zaprosić do siebie trzy z pomiędzy tych dam, by wysłuchać ich prośby. Deputacja uskarżała się na niesłuszny podział miejsc w nowej hali i żądała modyfikacji. Szambelan przyrzekł zarządzić temu i doręczył tym paniom list z poleceniem do prefekta policji. Ale czekające u bramy koleżanki nieuspokoily się tą obietnicą; zaszedłszy na posiłek do pobliskiej winiarni podarły list do prefekta policji i postanowiły dopraszać się posłuchania u samego Cesarza.

— Na wieczorach u pani Girardin w Paryżu zbiera się liczne towarzystwo. Dnia 24. marca wyprawi dama ta wielki festyn, na którym mają być przedstawione dwie nowe sztuki o jednym akcie. Jedną z nich napisał p. Mery w przeciągu godziny i 12 minut, drugą Alexander Dumas w godzinie i 8 minutach, i to na wieczorze u pani Girardin, dogadzając życzeniu gospodni, by miała nowe sztuki na zapowiedziany festyn.